

Hindoestaanse vrouwen:

‘Stop de geweldscultuur van onze mannen’

Vaders die hun dochters verkrachten. Broers die hun zusjes in elkaar slaan. Neven die hun nichtjes aanranden. Echtgenoten die hun vrouwen bedreigen en mishandelen. Binnen de Hindoestaanse gemeenschap heerst een geweldscultuur. Vrouwen en meisjes treden nu naar buiten. Hun verhalen zijn schokkend.

Wierd Duk

Na twee uur praten breekt Amisha (45). Een gezelschap Hindoestaanse vrouwen heeft zojuist geluisterd naar het relaas van Reshma (70). Reshma spreekt ogenschijnlijk onbewogen over buitensporig geweld in de familiekring, over seksueel misbruik – ze werd ooit met het mes op de keel verkracht door een Hindoestaanse jongen - en over de verstikkende doofpotcultuur waar zoveel Hindoestaanse vrouwen het slachtoffer van zijn. Ze deed er in die emotionele chaos alles aan, zegt ze, om te voorkomen dat haar zusjes en later haar kinderen hetzelfde zou overkomen.

Die verhalen triggeren nachtmerrie-achtige herinneringen bij Amisha. Huilend: „Als mijn vader naar mij toe kwam voor seks, sprong mijn moeder in de bres: neem mij! Mijn vader bedreigde haar: als jij geen seks wilt, neem ik je dochters. Dat hij mij later verstootte, is het beste wat mij is overkomen.”

We zitten in het Haagse kantoor van Femmes for Freedom, een hulporganisatie die zich inzet voor de emancipatie van (allochtone) vrouwen. Aanleiding: een Hindoestaanse welzijnswerker uit Den Haag, die in deze krant door een aantal vrouwen was beschuldigd van seksueel grensoverschrijdend gedrag, spande een rechtszaak aan tegen de Telegraaf en verloor. Een ‘historische gebeurtenis’ vinden de vrouwen, van wie een aantal bij de zitting aanwezig was. Een enkeling kwam in de rechtszaal, geëmotioneerd, aan het woord.

Sinds die publicatie treden meer Hindoestaanse vrouwen, mede onder invloed van de internationale #metoo discussie, naar buiten. „Dit is een stevige eerste stap,” denkt Meera Nankoe (28), die zich inzet voor het openbreken van taboes in de Hindoestaanse gemeenschap. „Te lang hebben de daders het gevoel gehad dat ze hun gang kunnen gaan. Hopelijk gaan nu meer slachtoffers aangifte doen van seksueel misbruik.” Ook de verhalen die Meera Nankoe vertelt komen rechtstreeks uit de beerput. „Van twee meisjes in mijn naaste omgeving weet ik dat ze door

hun vader zijn verkracht.” Hindoestaanse mannen maakten zich tegenover haar eveneens schuldig aan seksueel grensoverschrijdend en agressief gedrag.

Dan zijn er de vele zelfdodingen: het aantal ligt onder Hindoestanen een kwart hoger dan onder autochtonen, weet psychologe Anita Nanhoe (45), die ondermeer een boek schreef over eengerelateerd geweld onder Hindoestanen. Het zijn niet alleen de meisjes die zichzelf doden, zoals de media het soms doen voorkomen, benadrukt Reshma. „Maak die fout niet,” zegt de strijdbare Hindoestaanse. „Het aantal zelfdodingen ligt bij de jongens net zo hoog. Ik schrik ervan dat niemand daarover wil praten.” Schokkend: een ieder aan deze tafel kent wel een of meer gevallen van suicide in de naaste omgeving. Anita Nanhoe, haast berustend: „Het is standaard. We hebben allemaal in onze families mensen die zelfmoord hebben gepleegd. Mijn neefje heeft zich opgeknoopt. Mijn zwager heeft zich opgeknoopt. Een nichtje van me deed een poging toen ze 9 was. Op die leeftijd begint het al.”

Esther Letteboer (65), getrouwd met een blanke (‘Nederlandse’) man en door haar gesprekpartners ‘tante Esther’ genoemd, vertelt het verhaal van een getrouwd meisje dat zich in Den Haag verhing. „Flink bier gedronken, een brief geschreven en toen heeft ze zich thuis opgehangen. Geen idee waarom.” Reshma had een nichtje dat zich ophing. „Ik was stomverbaasd dat ze geen hulp had gezocht bij ons.”

De populaire melodrama’s uit Bollywood, waar de Hindoestaanse gemeenschap massaal naar kijkt en die niet zelden met suicide eindigen, spelen een rol in die zelfmoordcultus, wordt beweerd. „Maar bovenal komt het doordat slachtoffers vrezen dat ze niet kunnen voldoen aan de verwachtingen van de familie,” weet Nanhoe. „Je moet succesvol zijn, carrière maken, een hoge opleiding hebben. Je moet je vrouw onder de duim hebben, kinderen produceren, in een dikke auto rijden.

Werkloosheid? Dat betekent voor een man pure castratie. Je mag zeker niet homoseksueel zijn. En als je vrouw vreemd gaat, dat is helemaal erg. Het draait allemaal om eer en reputatie.”

Vrouwen – ook die uit de jongere generatie - hebben zich in deze streng patriarchale, gesloten cultuur maar te schikken. Naar buiten toe moeten ze de schone schijn ophouden. „Wat er met de vrouwen gebeurt, interesseert die misbruikende mannen niets,” zegt Nanhoe. „De boodschap die wij krijgen is: deal er maar mee.”

Weduwes, ongehuwde vrouwen, gescheiden vrouwen, vrouwen zonder kinderen staan onderaan in de hiërarchie. Vrouwen die de vuile was buiten hangen en de terreur van huiselijk geweld aan de kaak stellen, riskeren verstoting want ‘manai ka boli’ – wat gaan de anderen zeggen? Via theater, muziek, dans en schrijven probeert Meera Nankoe met haar organisatie Stage & Stories de positie van onder anderen Hindoestaanse

vrouwen aan de orde te stellen. Dat doet ze op een weloverwogen, rustige wijze. Maar dat ze stelling durft te nemen, wordt haar niet altijd in dank afgenomen. Meera krijgt nare telefoontjes (‘Mensen die zeggen: hoe haal je het in je hoofd?’) en op social media wordt gevraagd of ‘dit nu allemaal moet’. „Het lastige is: het zijn niet alleen de mannen die het probleem vormen. De vrouwen houden dit systeem van onderdrukking mede in stand. Oma’s, moeders, tantes, zussen, nichten, zo vaak bedekken ze misstanden met de mantel der liefde. Te vaak denken ze ook dat gewelddadige mannen wel zullen veranderen als hun vrouwen zich ‘goed’ gedragen. Dan leggen ze de schuld toch weer bij het slachtoffer.” In zo’n benauwende omgeving, met die intense sociale controle, waar permanent de dreiging hangt van uitsluiting en sociaal isolement, is het bijna een daad van openlijk verzet als een vrouw aangifte doet van seksueel misbruik.

Soenita (19) zette die stap. Zij was een van de meisjes die eerder hun verhaal deden in deze krant. Soenita zegt op 13-jarige leeftijd te zijn verkracht door de Haagse welzijnswerker. Het Openbaar Ministerie ging over tot vervolging, maar wegens gebrek aan wettig en overtuigend bewijs werd de man vrijgesproken.

Soenita kampt nu, jaren later, emotioneel nog altijd met de gevolgen, zegt ze. „Mijn wereld stortte in. Een paar maanden na de rechtszaak ben ik uit huis geplaatst. Ik heb toen ook een zelfmoordpoging gedaan. Er was gewoon niets meer van me over.”

Ze woont nog altijd begeleid, maar inmiddels is Soenita weer strijdbaar omdat ze haar verhaal in de openbaarheid heeft kunnen brengen zonder dat dit tot repercussies heeft geleid. En omdat ze ziet dat steeds meer Hindoestaanse vrouwen met soortgelijke verhalen naar buiten komen. „Ik hoop dat meer meisjes aangifte gaan doen, net als ik. Al doen we het samen. Ik wil ze er wel bij helpen. Het blijft een moeilijke keuze omdat het zoveel van je vraagt, maar naarmate ik ouder word, begrijp ik steeds beter dat wat er met mij is gebeurd gewoon niet kan.”

Meera Nankoe hoopt dat er nu eindelijk een mentaliteitsverandering zal plaatsgrijpen onder Hindoestanen: „Pas als de gemeenschap de slachtoffers in bescherming neemt en de daders een halt toeroept, kan er daadwerkelijk iets veranderen.”

Amisha, Reshma en Soenita zijn om privacy redenen geanonimiseerd. Hun volledige namen zijn bij de redactie bekend.